

John Lennon: ο αυθάδης σταρ και ήρωας της εργατικής τάξης

του Μάριου Αυγουστάτου

Ο Τζον Lennon αν ζούσε θα ήταν 82 χρονών. Πέθανε στις 8 Δεκεμβρίου 1980, πυροβολημένος έξω από το σπίτι του στο Dakota Buildings στη Νέα Υόρκη από τον Mark Chapman, έναν εμμονικό θαυμαστή που είχε πάρει το αυτόγραφο του Lennon λίγο πριν. Αξίζει να θυμηθούμε ήρωα της εργατικής τάξης του Λιβερπούλ, που κατά μία έννοια ήταν ο καλύτερος των Fab Four.

Τα πρώτα χρόνια κι η δημιουργία των Beatles

Ο Lennon μεγάλωσε στο Woolton του Λίβερπουλ. Ο πατέρας του ήταν ναυτικός και η μητέρα του εργαζόταν ως υπεύθυνη στον κινηματογράφο Trocadero της

πόλης. Και οι δύο έλειπαν από την παιδική του ηλικία για διάφορους λόγους, μια απώλεια που άφησε μακροχρόνιο αντίκτυπο πάνω του (όπως μας λέει έντονα στο τραγούδι «Mother» του 1970). Μεγαλωμένος από τη θεία του από τη μητέρα του, τη Mimi, ο Lennon ανακάλυψε τη μουσική όπως οι περισσότεροι της γενιάς του στη μεταπολεμική Βρετανία μέσα από την **άνοδο του rock 'n' roll** και του skiffle. Το 1957, ο έφηβος Lennon έφτιαξε το πρώτο του συγκρότημα, τους Quarrymen, που πήρε το όνομά του

από το γυμνάσιο του. Αργότερα το ίδιο έτος, ο **Paul McCartney** προσχώρησε και ακολουθήθηκε από τον **George Harrison** στις αρχές του 1958.

Μετά από τις πρώτες τοπικές συναυλίες σε συλλόγους εργαζομένων, έκαναν την πρώτη τους έξοδο απ'τη χώρα παίζοντας στο **Αμβούργο** (ένα κεφάλαιο στην ιστορία του γκρουπ που ανέδειξε τις δεξιότητές τους στην ερμηνεία, διεύρυνε τη φήμη τους και οδήγησε στην πρώτη τους ηχογράφιση, η οποία τους έφερε στην προσοχή του Brian Epstein). Και όταν επέστρεψαν στο «σπίτι τους», στο Liverpool's Cavern Club, το Όνομα του συγκροτήματος άλλαξε σε *Silver Beatles* και λίγο μετά απλά... **The Beatles**. Το καλοκαίρι του 1962 ο **Ringo Starr** εντάχθηκε ως ντράμερ και το κουαρτέτο ολοκληρώθηκε. Τον Δεκέμβριο του 1962, καθώς το σινγκλ «*Love Me Do*» μπήκε στα τσαρτ, ακολουθούμενο το 1963-1964 από τις μεγάλες επιτυχίες, «*Please, Please Me*», «*She Loves You*» και πολλά άλλα, ο θρύλος των Beatles ήταν πλέον γεγονός.

Η νέα γενιά έσπαγε την πολεμική και μεταπολεμική αποπνικτική συμμόρφωση της λιτότητας των γονιών της και βρήκε την απελευθέρωση στη νέα ποπ μουσική που τους μιλούσε τη γλώσσα της. Υπό το άγρυπνο βλέμμα του John Epstein και του παραγωγού George Martin, η **Beatlemania** σάρωσε αρχικά το Νησί και ταχύτατα έγινε παγκόσμια, αρχικά στις ΗΠΑ και την Ευρώπη και μέχρι το 1966 την Αυστραλία, την Ιαπωνία και τις Φιλιππίνες αλλά και τον υπόλοιπο κόσμο.

AT 2 IN THE MORNING!

Teenagers Swarm Airport Bar: Beatle McCartheney Mobbed

By HAMEED ZAMAN

Morning News REPORT

Screaming teenagers, attired in skin-tight dresses, broke through police cordons, swarmed the transit lounge of the Karachi airport and virtually ransacked the lounge bar as they vied with one another to catch a glimpse of Paul McCartheney, one of the members of Britain's No. 1 pop singers—the Beatles—when they passed through the City en route to Hong Kong and Australia in the thin hours of Monday morning.

And as they finally cornered Paul behind the bar counter, a section of the crowd—mostly girls—hurled themselves across it, sending the bottles cartwheeling in the process. Some of them patted his cheeks, others touched his hair and still others clung to his shirt, ripping it to pieces. Majority of the teenagers, both boys and girls, rode all the way on scooters from the Beach-Luxury Hotel where they attended the Sunday jam session till the early hours of Monday morning. Besides, word had also

passed that the Beatles were passing through and many others stormed the airport.

They chanted 'Beatles, Beatles' as the plane taxied to a halt near the tarmac. At first the Beatles didn't step out of the plane. The crowd surged forward and the authorities, sensing that the teenagers would battle their way on board the airliner, requested them to come out and let the teenagers have a glimpse. However, only Paul McCartheney came down the gangway and into the transit lounge. The other two, George Harrison and John Lennon, stayed in the aircraft. (The fourth, Ringo Starr, is ill in London and will join them later). As Paul entered the transit lounge, the crowd fought its way through the police cordon and mobbed him. They pushed him all over the place and Paul shouted: 'Don't crush me. Don't crush me.'

With the assistance of police, his manager succeeded in rescuing him from the milling teenagers and smuggled him behind the bar counter. Screaming girls hurled themselves across the counter and cornered Paul as he sat there literally shivering in his shoes. They almost swooned with shrieks of 'Ooh' and 'Ah' as they caressed his hair and cheeks.

With great difficulty, the police managed to retrieve him and virtually huddled him off on a petrol-carrier which carried him to the plane's gang-

way. Paul couldn't have run faster to save his life as he ascended the staircase and into the BOAC aircraft.

But did he really succeed in reaching the plane all alone? He was still being chased by this reporter and the Radio Pakistan Western Music in-charge. An interview was to be taken and the battle was not to be given up so easily in spite of Paul McCartheney's promise that the Beatles were looking forward to come to Karachi during some of their Middle-Eastern tours.

However, aboard the plane things were far more quiet. Most of the passengers were either dozing or fast asleep. Both George Harrison and John Lennon were not ready for an elaborate interview as during the last two days they had given six performances and addressed eight press conferences. John said he was simply baffled to know that the Beatles had such a huge following of teenager fans.

The Beatles, who toured Europe and America by storm and became a rage overnight, recalling the tune of their No. 1 pop song 'She Likes You Yeah, Yeah, Yeah', decided to pay a compliment to Karachi and its teenagers by singing in chorus: 'We Like Karachi Yeah, Yeah, Yeah'.

After wishing them the best of success we said bon voyage and left the plane. It was nearing 3 in the morning when the plane left on its onward journey. (Another story on back page)

Ενδεικτικό

της διεθνούς επιτυχίας τους ήταν ένα συμβάν που έγινε τον Ιούνιο του 1964 και ενώ ήταν στην πρώτη τους παγκόσμια περιοδεία και πετούσαν προς το Χονγκ Κονγκ, η πτήση έκανε μια στάση στο αεροδρόμιο του Καρατσι για λίγες ώρες. Οι ειδήσεις είχαν ήδη κυκλοφορήσει και το σαλόνι του αεροδρομίου ήταν πολιορκημένο με ενθουσιασμένους Πακιστανούς έφηβους που αναζητούσαν απελπισμένα να δουν τα είδωλά τους. Κι ενώ ο McCartney περιπλανιόταν στο σαλόνι, τον υποδέχτηκαν οι φαν που φώναζαν **«We like Karachi, yeah yeah yeah!»**

Ταξική συνείδηση και νεανική αυθάδεια

Οι Fab Four ήταν γνωστοί για την αυθάδεια τους, ειδικά προς την εξουσία και το συντηρητισμό. Την ημέρα που τους απονεμήθηκε το MBE («Member of the Most Excellent Order of the British Empire», ο 3ος πιο τιμητικός τίτλος για το Ην. Βασίλειο) υπό την Εργατική κυβέρνηση του Χάρολντ Γουίλσον το 1965, ο μύθος λέει ότι κάπνισαν μαριχουάνα στις τουαλέτες του

Παλατιού του Μπάκιγχαμ και μάλιστα είπαν στη βασίλισσα ότι «ήταν μαζί για 40 χρόνια».

Μια από τις πολλές χαρακτηριστικές στιγμές ήταν το 1963 στο Royal Variety Performance, όταν ο Lennon είπε το ιστορικό: *"In the cheaper seats you clap your hands. The rest of you, just rattle your jewellery"* ("Στα φθηνότερα καθίσματα χτυπάτε τα χέρια σας. Οι υπόλοιποι, απλά κουδουνίστε τα κοσμήματά σας"), ένα θαρραλέο ταξικότατο σχόλιο, σε ένα "φιλανθρωπικό" event που είχε επίσημο χορηγό (και παρόντες) τη βασιλική οικογένεια...

Δε δίστασαν να πάρουν θέση απέναντι σε κοινωνικά θέματα. Το 1964, στην πρώτη τους τουρνέ στις ΗΠΑ, πήραν μια δύσκολη απόφαση (όντας μια ανερχόμενη μπάντα) βάζοντας το λιθαράκι τους στην **καταπολέμηση του ρατσιστικού διαχωρισμού**, αρνήθηκαν να παίξουν μια συναυλία στο Gator Bowl στο Τζάκσονβιλ της Φλόριντα. Οι διοργανωτές και οι τοπικοί αξιωματούχοι υποχώρησαν, επιτρέποντας τον μη διαχωρισμό του κοινού η μπάντα ανέβηκε πανηγυρικά στη σκηνή.

**«Είμαστε πιο δημοφιλείς από τον Ιησού
τώρα»**

Η ταξική συνείδηση του Lennon σε συνδυασμό με τη χλευαστική του «μεγαλοπρέπεια» που δείχνει γιατί ήταν ο ηγέτης της μπάντας. Σε μια συνέντευξη του Μαρτίου 1966 ο Lennon παρατήρησε: **«Είμαστε πιο δημοφιλείς από τον Ιησού τώρα»**. Η δήλωση εξόργισε τους λευκούς, συντηρητικούς Χριστιανούς συνολικά του δυτικού κόσμου και οδήγησε στην απαγόρευση της μπάντας επ' άπειρον από τη Νότια Αφρική της εποχής του απαρτχάιντ, σε διαδηλώσεις και καψίματα δίσκων τους.

Κομβικό όμως ήταν ότι τους έφερε σε άμεση επαφή με την πιο παθιασμένη ομάδα δολοφονικών ρατσιστών, την **Κου Κλουξ Κλαν**. Ήταν η εποχή που το δεύτερο κύμα της Κλαν βρισκόταν στο απόγειο της δραστηριότητάς του. Δολοφονικά ρατσιστές, αντικομμουνιστές και αντι- σε όσους δεν ήταν «Λευκοί Αγγλοσάξονες». Η ΚΚΚ διέπραξε εκατοντάδες βίαιες φρικαλεότητες που σημάδεψαν τον αμερικάνικο Νότο ως ένα μέρος που δεν ήθελε κανείς μη WASP (white anglo saxon protestant) να πάει...

Όλη η εμπειρία αυτή συγκλόνισε το συγκρότημα και ειδικά τον Lennon. Το 1969, **επέστρεψε το MBE του σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη βρετανική εμπλοκή στον πόλεμο της Νιγηρίας στη Μπιάφρα και τη βρετανική υποστήριξη στον πόλεμο των ΗΠΑ στο Βιετνάμ.**

Όλο και περισσότερο πολιτικοποιημένος από μια αντικουλτούρα και βαθύτερα από το αναπτυσσόμενο αντιπολεμικό κίνημα, ο Lennon έπαιξε ένα ρόλο στην αντιπολεμική μαύρη κωμωδία του 1967, «*How I Won the War*».

Οι στίχοι των μετέπειτα τραγουδιών των Beatles καταπιάστηκαν με πιο βαθιά θέματα, κοινωνικά και προσωπικά. Τραγούδια όπως το «*Penny Lane*» και το «*Strawberry Fields Forever*» βασισμένα στις παιδικές αναμνήσεις του Lennon από τη ζωή της εργατικής τάξης στο Λίβερπουλ.

Το συγκρότημα εξελισσόταν μουσικά, πειραματιζόταν με τεχνικές παραγωγής και συναντούσε νέες εμπειρίες. Οι ινδικές επιρροές από τον **Maharishi Mahesh Yogi** κυριάρχησαν στον George Harrison αλλά επηρέασαν επίσης τον Lennon και οι τέσσερις ξεκίνησαν μια ινδική περιοδεία. Το άλμπουμ του 1967, «*Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*» ήταν μεγάλη επιτυχία, εμπορική και καλλιτεχνική, αλλά σηματοδότησε επίσης την αρχή μιας καλλιτεχνικής και προσωπικής έντασης που οδήγησε στη διάλυση του συγκροτήματος μέχρι το 1970.

Η Yoko Ono κι ο πολιτικός ακτιβισμός

Ο John γνώρισε τη Yoko Ono το 1966 και ξεκίνησε μια σχέση που οδήγησε σε διαζύγιο από τη Σίνθια και σε απόσταση από τον πρώτο του γιο Τζούλιαν. Η Ono και ο Lennon παντρεύτηκαν το 1969 και πέρασαν το μήνα του μέλιτος σε ένα πολυδιαφημισμένο **Bed-In for Peace** στο Hilton στο Άμστερνταμ. Έβαλαν σεντόνια με συνθήματα «Hair Peace» και «Bed Peace», μετατρέποντας την κρεβατοκάμαρα σε δημόσια σκηνή για να απευθυνθούν στον κόσμο και να **απαιτήσουν τον τερματισμό του πολέμου**.

Η δημοσιότητα των μέσων ενημέρωσης τους έκανε να επαναλάβουν το πείραμα στη Νέα Υόρκη, αλλά οι αρχές των ΗΠΑ αρνήθηκαν την είσοδο και έτσι το Bed-In for Peace mark II πραγματοποιήθηκε σε ξενοδοχείο στο Μόντρεαλ με τον παγκόσμιο Τύπο να παρευρίσκεται μαζί με διάφορες «διασημότητες» όπως οι Petula

Clark, Ed Asner, Alan Ginsberg, και άλλοι. Στους δημοσιογράφους ο Lennon είπε: «Είμαστε πρόθυμοι να γίνουμε οι κλόουν του κόσμου, αν με αυτόν τον τρόπο θα κάνουμε καλό».

Εδώ ηχογραφήθηκε το τραγούδι **«Give Peace a Chance»**. Δύο χρόνια αργότερα, μαζί με την Όνο ηχογράφησαν το **«Happy Christmas War is Over»**. Και οι δύο έχουν γίνει **παγκόσμιοι ύμνοι της Ειρήνης**. Ο πολιτικός ακτιβισμός του Lennon περιελάμβανε εκστρατεία υπέρ του James Hanratty, ενός αθώου (απ'ότι αποδείχτηκε χρόνια μετά) που απαγχονίστηκε το 1962, ένας από τους τελευταίους που εκτελέστηκαν πριν καταργηθεί η θανατική ποινή στη Βρετανία. Ο Lennon παρομοίασε τους υπεύθυνους για το θάνατο του Χάνρατι με τους **«ανθρώπους που τρέχουν με όπλα στη Νότια Αφρική και σκοτώνουν μαύρους στους δρόμους»**.

Υποστήριξε την **κατάληψη των εργατών του Upper Clydeside** το 1971 και τους δώρισε £5000, μια πολύ σημαντική μάχη της οργανωμένης εργατικής τάξης κατά τη διάρκεια της ταραχώδους δεκαετίας του '70, για την υπεράσπιση των θέσεων εργασίας, του βιοτικού επιπέδου και κατά των Τόρηδων.

Μετά τη Bloody Sunday το 1972 έγραψε δύο τραγούδια διαμαρτυρόμενοι για τον ρόλο της Βρετανίας στην Ιρλανδία **“The Luck of the Irish”** και **“Sunday Bloody Sunday”**. Στο Λονδίνο, Lennon και Όνο συμμετείχαν σε αντιπολεμικές διαδηλώσεις στην πλατεία Grosvenor.

Ο Lennon και ο Όνο μετακόμισαν στη Νέα Υόρκη το 1971, όπου έγιναν φίλοι με δύο από τους **Chicago Seven**, τους Yippie ακτιβιστές, **Jerry Rubin** και **Abbie Hoffman**. Έπαιξαν στο John Sinclair Freedom Rally για τον Hoffman, συνιδρυτή του White Panther Party, μια αντιρατσιστική πολιτική συλλογικότητα που ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 1968. **Αυτό ήταν αρκετό για να οδηγήσει την κυβέρνηση του τότε προέδρου Nixon σε φρενίτιδα και επιχείρησαν να τον απελάσουν.**

Ανησυχώντας για την επανεκλογή του, ο Νίξον ήθελε να φύγει ο Lennon από τις ΗΠΑ και διέταξε να παρακολουθούν τα τηλέφωνα

του καθώς το FBI τον ελέγχει. Επί τέσσερα χρόνια ο Lennon πολέμησε την υπηρεσία μετανάστευσης των ΗΠΑ, η οποία είχε εκδώσει παράταση βίζας μόνο 30 ημερών. Τελικά κέρδισε τον Οκτώβριο του 1975, λαμβάνοντας πράσινη κάρτα, την ημέρα που γεννήθηκε ο δεύτερος γιος του, ο Sean. Ο Lennon πέρασε τα επόμενα πέντε χρόνια ως σύζυγος και δημιουργώντας το «*Double Fantasy*», το τελευταίο του άλμπουμ με την Ono, που κυκλοφόρησε τον Νοέμβριο του 1980. Η καλλιτεχνική συνεργασία μεταξύ τους μας χάρισε ύμνους όπως τα «*Imagine*», «*Power to the People*» και «*Mind*» Games».

Εκείνη την εποχή, η Yoko θεωρούνταν υπεύθυνη για τη διάλυση των Beatles. Για πολλά χρόνια, το κυρίαρχο αφήγημα ήταν ότι η Yoko με τη συνεχή παρουσία της έφερνε σε δύσκολη θέση τη μπάντα και χειροτέρευε τις σχέσεις τους. Στο «*Get Back*», το πρόσφατο ντοκιμαντέρ του Jackson βλέπουμε ότι ήταν παρούσες οι σύντροφοι και των άλλων τριών, όπως και αρκετοί άλλοι καλεσμένοι/ες. Και όπως λέει ο ίδιος ο McCartney: “κανένας δεν είχε πρόβλημα με αυτό. Ήθελαν απλά να είναι μαζί συνέχεια.” και “είναι καταπληκτική, είναι μια χαρά”.

Επίσης αυτό παράβλεπε βαθύτερες μακροχρόνιες μουσικές, προσωπικές και πολιτικές εντάσεις μέσα στο γκρουπ. **Ο βρετανικός Τύπος ήταν ένοχος για ξεκάθαρο ρατσισμό απέναντι στη Yoko Ono.** Η ιαπωνική της εθνικότητα και το γεγονός ότι αρνήθηκε να συμμορφωθεί με τα καθιερωμένα συντηρητικά πρότυπα και τις αξίες επέτρεψαν στα μέσα ενημέρωσης να την κατασκευάσουν ως ξένη. Αυτό εξόργισε τον Lennon που είπε ότι μέσω της Ono κατάλαβε την καταπίεση των γυναικών. Το «*Woman*», τραγούδι του Lennon που γράφτηκε για τη Yoko, έχει γίνει ένας ύμνος για όλες τις γυναίκες -και όχι μόνο.

Ο John Lennon έκανε μουσική με ουσία, ριζωμένη και στη δική του ιστορία και στα κοινωνικά και πολιτικά γεγονότα που ήταν μέρος τους.

Τα τραγούδια του μας ενέπνευσαν και μάς εμπνέουν να ορματιστούμε έναν καλύτερο κόσμο. Ο καλύτερος φόρος τιμής στη

ζωή του είναι να παλέψουμε να κάνουμε πραγματικότητα αυτόν τον κόσμο.